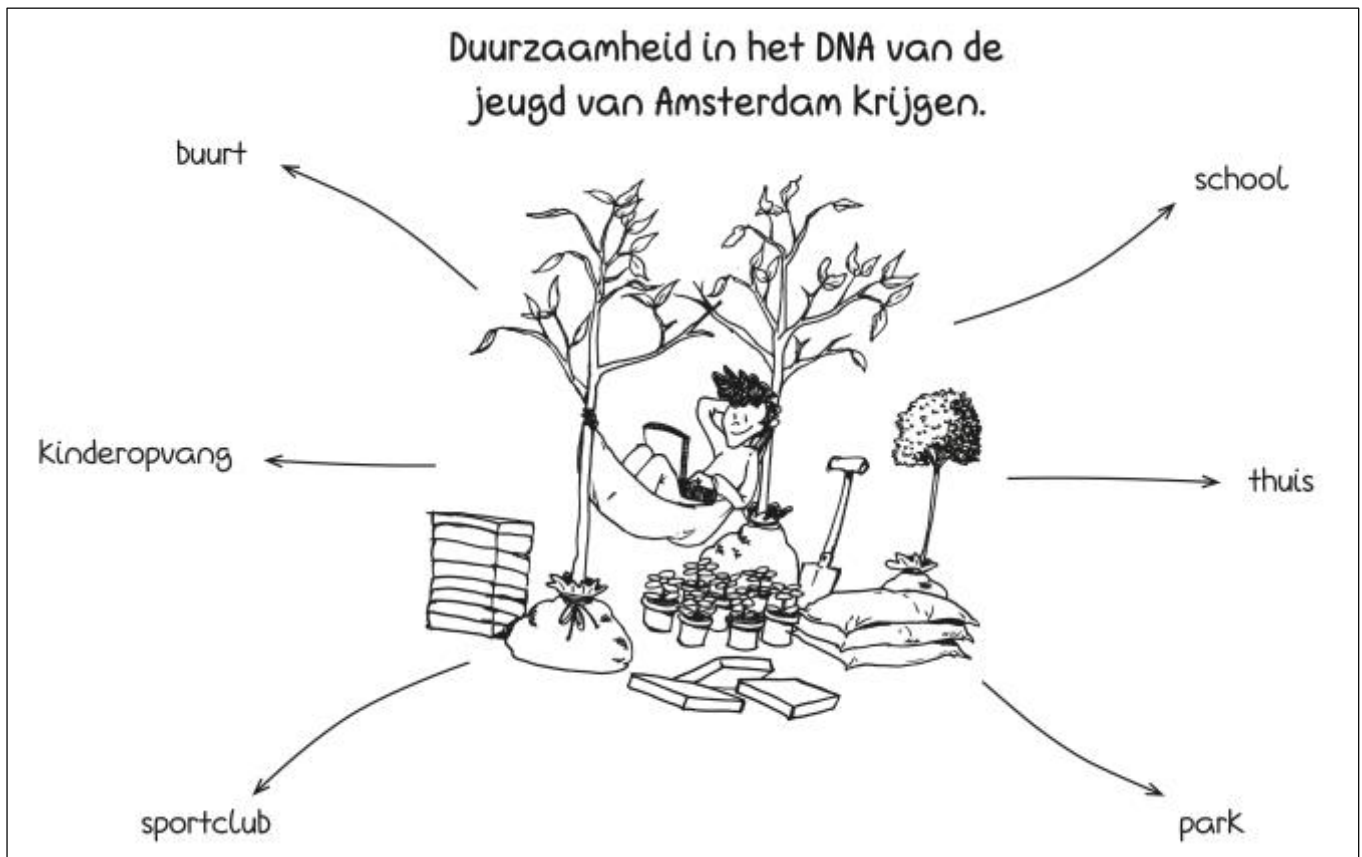

Strategisch meerjarenplan

ANMEC 2018 - 2022

ANMEC 2018 - 2022

Missie

Duurzaamheid in het DNA van de jeugd in 'Amsterdam' krijgen

Motto

It takes a village to raise a child!

Visie

Educatie gericht op effect staat bij ons centraal

Kerncompetentie

Het vertalen van actuele duurzaamheidsthema's voor de jeugd tot 18 jaar zodat ze hierover kunnen leren en het beleven.

Kernkwaliteiten

- Samenwerken
- Ontwerpen educatieve programma's voor de jeugd tot 18 jaar
- Verzamelen en beschikbaar stellen van kennis en informatie inzake Educatie in relatie tot Duurzaamheidsthema's
- Adviseren over leren voor duurzame ontwikkeling
- Faciliteren educatieprofessionals en –organisaties met onze expertise en ons aanbod van de NatuurMEdiatheek

Doelgroep

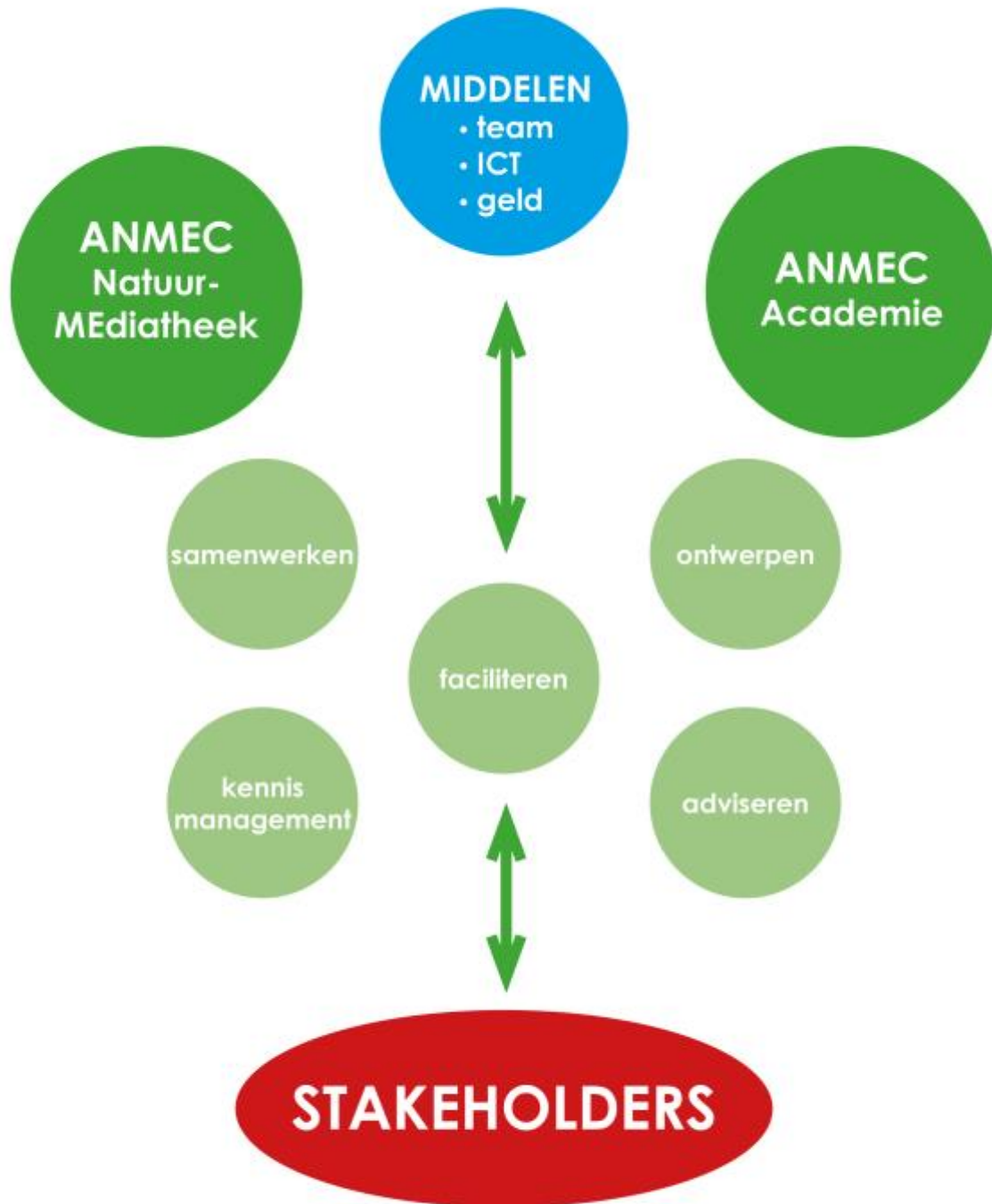
Jeugd van 0 tot 18 jaar

Thema's

- 1 Klimaatverandering en duurzame energie
- 2 Afval (reduceren en hergebruik)
- 3 Gezond eten en duurzame voedselproductie
- 4 Een 'groene' leefomgeving voor de jeugd

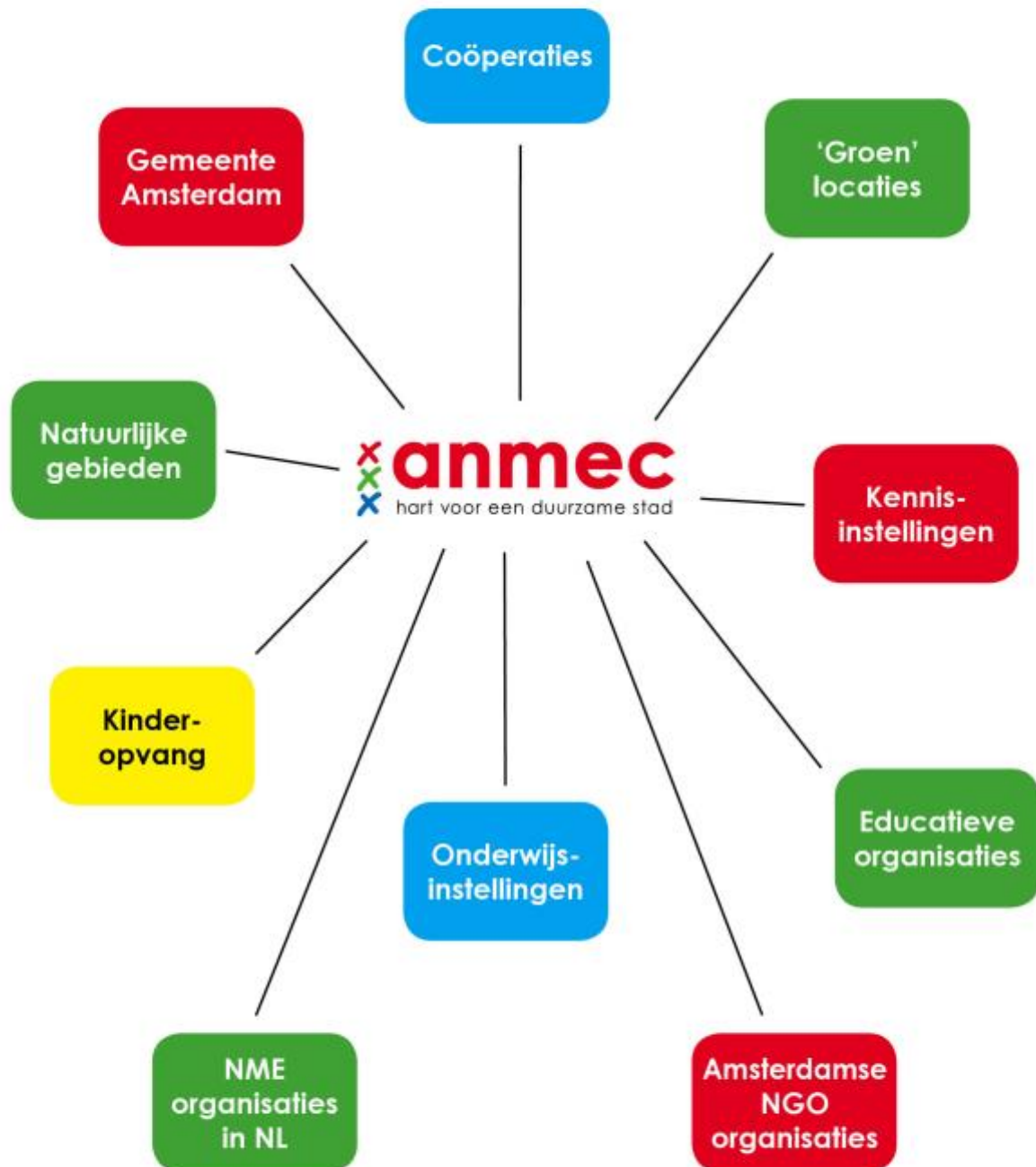

Hoe te realiseren?

want kennis deel je

Stakeholders

zie bijlage 2

1 Inleiding

ANMEC is 25 jaar actief in Amsterdam, eerst met ecologische basisvorming, daarna met Natuur en Milieu Educatie (NME.) De afgelopen jaren heeft NME zich ontwikkeld tot Natuur en Duurzaamheid Educatie (NDE). Wij maken deel uit van een landelijk netwerk van vergelijkbare organisaties en delen daarin veel kennis en ervaring. Binnen ANMEC komen inhoud, het proces en de mensen samen voor educatie voor Duurzame Ontwikkeling. Fysiek brengen wij onze expertise onder in de *ANMEC NatuurMEdiatheek*, inhoudelijk in de *ANMEC Academie*. Daarmee is ANMEC een verbindende schakel tussen jeugd, de gemeente en uitvoerende organisaties. We helpen Amsterdammers, jong en oud, om de consequenties voor natuur en milieu mee te nemen in hun keuzes en te laten zien hoe ze zelf kunnen bijdragen aan een leefbaar en duurzaam Amsterdam. Deze rol willen wij behouden en versterken.

Onze overtuiging en werkwijze

It takes a village to raise a child!

Het zijn de mensen zelf die vooruitgang in duurzame ontwikkeling kunnen realiseren, door op een actieve, betrokken en verantwoordelijke wijze naar hun manier van leven en de aarde te kijken. Het is bewezen dat als mensen in hun jeugd voldoende 'duurzame' ervaringen hebben opgedaan de kans het grootst is dat zij als volwassen persoon de keuzes maken die bijdragen aan een duurzame toekomst. Dit versterkt de betrokkenheid met natuur en milieu. Om dit te versterken is sociaal leren* een voorwaarde, waarbij er een verbinding is met formeel leren (in een schoolse setting), non formeel leren (in clubjes als naschoolse opvang) en informeel leren (zonder context). Zodat normen en waarden echt betekenis krijgen. Zoals gezegd: *It takes a village to raise a child!*

Natuur en Duurzaamheid Educatie (NDE) gaat over leren omgaan met je (fysieke) leefomgeving. Het gaat over de thema's groen, energie, afval, water en voeding en dringt daarmee door tot alledaagse zaken als eten, wonen, vervoer, persoonlijke verzorging, werk en school. NDE leert mensen bijvoorbeeld in welke ecologische omgeving je woont; hoe je zelf energie kunt besparen en opwekken; hoe je het beste om kunt gaan met je afval; hoe je meehelpt de waterkwaliteit op peil te houden en te verbeteren en waar je voedsel vandaan komt.

Huidige situatie

De context waarin ANMEC opereert:

- Duurzame ontwikkeling blijkt steeds urgenter op mondiaal niveau. Het gaat om complexe vraagstukken waarbij van de burger inzicht, motivatie en handelingsperspectief wordt verwacht. Dat komt niet vanzelf.
- Amsterdam, het werkgebied waarin ANMEC opereert, heeft grote ambities met betrekking tot het realiseren van haar doelstellingen op het gebied van duurzaamheid.
Op de website van de Gemeente Amsterdam staat: *"Amsterdam wil een inhaalslag maken op het gebied van duurzaamheid. Dit doen we in goede samenwerking met partners uit de stad (bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen), niet alleen voor het creëren van breed maatschappelijk draagvlak, maar ook om de energie en doorzettingskracht die al aanwezig zijn in de samenleving te versterken"*.
In combinatie met het ambitieuze woningbouwprogramma van de gemeente Amsterdam, is deze uitdaging groot.
We verwachten dat duurzaamheid ook in het nieuwe Amsterdamse college hoog op de politieke agenda blijft staan. Er liggen kansen en er is behoefte aan expertise.
- De voor educatie meest belangrijke doelgroep, het onderwijs, is sterk in ontwikkeling, zowel qua inhoud als qua didactiek.

* Zie bijlage 1

- De 'early adopters' nemen al jaren hun verantwoordelijkheid en zijn actief om een bijdrage te leveren. Inmiddels is bijna iedereen overtuigd van de noodzaak tot actie om een duurzame samenleving te creëren. Het is daarom belangrijk de potentiële 'volgers' te verleiden en te faciliteren om een bijdrage te leveren.

We zien dat er een integrale benadering nodig is: Sociaal leren in verschillende leercontexten, gesteund door betekenisvolle ervaringen in de fysieke (en groene) omgeving. We zijn ervan overtuigd dat instellingen zoals de onze daarin een sterke rol kunnen spelen.

ANMEC vervult binnen deze context verschillende rollen:

1. Initiatiefnemer (bijv. inhoud expertise en collectie ANMEC Academie, respectievelijk ANMEC NatuurMEdiatheek, NME-gids PO)
2. Facilitator (zoals ontsluiten expertise en educatiemateriaal, verbinden van partijen)
3. Uitvoeren van educatie programma's voor opdrachtgevers
4. Procesbegeleiding aan partijen die behoefte hebben aan expertise duurzaamheid en educatie
5. Ondersteunen van behoud en uitbreiding 'kwalitatief' groene (speel) omgeving t.b.v. de jeugd in Amsterdam
6. Sparringpartner/Adviseur voor (gemeentelijke) beleidsadviseurs op het terrein van duurzaamheid en educatie.

Wij zijn van mening dat blijvend ingezet moet worden op educatie en voorlichting. Kennis, aangevuld met de mogelijkheid om te leren én ervaren hoe 'duurzame' keuzes te maken is nodig om de ambitie van de gemeente Amsterdam te realiseren.

Het is belangrijk dat leren voor duurzaamheid integraal en consequent wordt doorgezet in de verschillende contexten van de jeugd. Daarvoor hebben scholen, kinderopvang en maatschappij stimulators en steun nodig. ANMEC wil en kan hieraan een kwalitatieve bijdrage leveren.

Onze kracht

In de ruim 25 jaar van haar bestaan heeft ANMEC, samen met Gemeente Amsterdam en wisselende partners, inhoud gegeven aan Natuur en Milieu Educatie (NME) dat wij Natuur en Duurzaamheid Educatie (NDE) noemen. Participatie en eigen verantwoordelijkheid nemen zijn daarbij onlosmakelijk verbonden.

Onze kernkwaliteiten:

1. Samenwerken
2. Ontwikkelen educatieve programma's voor de jeugd tot 18 jaar
3. Verzamelen en beschikbaar stellen van kennis en informatie inzake NDE
4. Adviseren over thema NDE
5. Faciliteren educatieprofessionals en -organisaties met onze expertise en ons aanbod van de ANMEC Mediatheek

We zijn lokaal geworteld. Ons netwerk is onderdeel van de lokale samenleving en bestaat uit mensen en organisaties die zich met duurzaamheid bezighouden en een relatie hebben met 'leren over duurzaamheid'. Daardoor kunnen we onze rol als sparringpartner vervullen voor beleidsmakers en initiatiefnemers van 'duurzame' plannen binnen de gemeente Amsterdam.

ANMEC staat daarin niet alleen. Voor vragende partijen is het daardoor lastig te bepalen welke organisatie het beste kan ondersteunen bij hun behoefte. Daarom is het belangrijk dat klanten en stakeholders weten waar ANMEC primair voor staat.

ANMEC kiest ervoor de komende jaren prioriteit te geven aan:

2 Missie ANMEC

Duurzaamheid in het DNA van de jeugd in 'Amsterdam' krijgen

Wij verbinden de jeugd en haar omgeving bij de duurzame ontwikkeling van de stad met onze kennis, ervaring, fysieke- en virtuele educatie hulpmiddelen.

3 Visie

Bijdragen aan duurzaamheid vraagt om kennis, inzicht en zelf ervaren, is haalbaar én leuk. Daar kun je niet vroeg genoeg mee beginnen en is noodzakelijk om Amsterdam duurzaam te maken en houden.

- Educatie gericht op *effect* en het *delen* van kennis staat bij ons centraal. Dat is onze corebusiness. Wij zijn ervan overtuigd dat het belangrijk is dat kinderen al op jonge leeftijd leren en ervaren welke bijdrage zij zelf kunnen leveren. Daarom zijn onze educatieve programma's, leermiddelen en de collectie van onze ANMEC NatuurMEdiatheek, primair gericht op de jeugd t/m 18 jaar.
- ANMEC zet haar kernkwaliteiten én actiegerichtheid in om onze missie te realiseren.
- Wij zijn de spin in het web voor stakeholders die willen leren over duurzaamheid.
- ANMEC heeft een mening die wij gevraagd en ongevraagd delen. Wij bereiken daarmee dat partijen om onze kennis en ervaring niet heen kunnen én willen!
- Onze kennis en ervaring is gebundeld in de *ANMEC Academie*. Hier onderhouden en ontwikkelen we kennis van actuele thema's op het gebied van duurzaamheid en de doelgroepen waarop onze expertise zich richt. De thema's en doelgroepen zijn gekoppeld aan onze adviseurs, waardoor zij zich als expert kunnen blijven ontwikkelen.
- Onze *ANMEC NatuurMEdiatheek* is een fysieke locatie om educatief materiaal te lenen, advies in te winnen én het is een ontmoetingsplek waar door partijen wordt samengewerkt en trainingen worden gegeven.
- Wij streven ernaar om de items die aansluiten bij de actuele duurzaamheidsthema's, tot de meest uitgeleende items van onze ANMEC NatuurMEdiatheek te laten behoren.

4 Overwegingen en keuzes

ANMEC heeft ruim 25 jaar ervaring op het gebied van Natuur en Milieu Educatie. Dit heeft zich de laatste 15 jaar ontwikkeld naar Leren voor duurzame ontwikkeling. Educatie gericht op effect staat bij ons centraal. Dat is onze corebusiness. Wij zijn ervan overtuigd dat het belangrijk is dat kinderen al op jonge leeftijd hierover leren en ervaren welke bijdrage zij zelf kunnen leveren. Daarom zijn onze educatieve programma's, leermiddelen en de collectie van onze ANMEC *NatuurMEdiatheek* primair gericht op de jeugd t/m 18 jaar.

Leren over duurzame ontwikkeling verdient ook een vaste plaats binnen het onderwijs. Tegelijkertijd beseffen we dat scholen gebukt gaan onder de verantwoordelijkheid om alle maatschappelijke issues in de schoolomgeving te behandelen. Daarom streven wij om met onze leerprogramma's de scholen zoveel mogelijk te ontzorgen. Dit bereiken wij met ons online leensysteem, adviezen op maat en onze gebruikersvriendelijke complete leermiddelen. Maar ook door actief de leefomgeving van de jeugd te betrekken bij het leren over duurzaamheid.

ANMEC koppelt de 'leerlijn duurzaamheid' voor de jeugd tot 18 jaar aan de actuele duurzaamheidsthema's van Amsterdam met als doel: kennis verhogen, gedragsverandering realiseren i.c.m. eigen verantwoordelijkheid nemen.

Omdat kinderen/jongeren niet 24 uur per dag in een schoolomgeving verblijven, zetten we onze expertise en hulpmiddelen ook in op hun omgeving: Ouders/verzorgers, Peuterspeelzalen, Buitenschoolse Opvang, GGD, de buurt waarin zij leven, parken en speelplaatsen, sport en scoutingclubs die zij bezoeken etc. Om onze effectiviteit te vergroten is het belangrijk dat we ons overzicht Stakeholders, actualiseren en daaraan gerichte activiteiten koppelen.

Wij richten ons op één doelgroep: jeugd tot 18 Jaar in de verschillende contexten:

1. Kinderopvang
2. Basisonderwijs
3. Voortgezet Onderwijs
4. Leraren- en overige opleidingen waarin jeugd begeleid wordt
5. Organisaties en Initiatiefnemers van duurzame programma's: Omgeving waarin de jeugd mee in aanraking komt

Wij volgen de actuele maatschappelijke thema's:

1. Klimaatverandering en duurzame energie
2. Afval (reduceren en hergebruik)
3. Duurzame voedselproductie en consumptie
4. Een groene leefomgeving voor de jeugd

De ontwikkelingen rondom de duurzame thema's gaan snel. Dat betekent dat we veel tijd en energie steken in het volgen van deze ontwikkelingen en het actualiseren van ons aanbod. Digitale ontwikkelingen bieden kansen maar dat betekent ook dat ANMEC moet investeren in ICT t.b.v. o.a. de Website, digitaal leerplatform, digitale spellen, etc.

De financiële middelen van ANMEC zijn beperkt. Onze vaste kosten (personeel en huisvesting) bedragen > 80% van onze omzet en zijn hoger dan de gemeentelijke basissubsidie, die per jaar wordt vastgesteld. In 2017 halen we ca. 20% van onze omzet uit extra opdrachten. Wij streven dit percentage minimaal te behouden en elk jaar gecontroleerd te laten groeien. Om deze opdrachten uit te kunnen voeren huren wij ook tijdelijke expertise in.

We hebben een minimale formatie nodig van 6 FTE om voldoende expertise en capaciteit in huis te hebben voor onze *ANMEC Academy* en de *ANMEC NatuurMEdiatheek*.

Omdat > 80% van onze kosten vast zijn (huisvesting en personeel) en we voor het uitvoeren van projectopdrachten vaak extra personele capaciteit moeten inhuren, is het lastig investeringsreserves op te bouwen. Daarom zetten wij ook in op het verwerven van extra inkomsten door het indienen van subsidie aanvragen bij specifieke fondsen.

Om een deel van onze overheadkosten te verlagen sluiten wij een intensievere samenwerking met een 'duurzame' non-profit organisatie niet uit. Om focus te houden op onze eigen strategie gaat ANMEC daar in eerste instantie niet actief naar opzoek.

5 Strategie

Om onze missie: “Duurzaamheid in het DNA van de jeugd krijgen” te kunnen realiseren zetten wij in op:

De ANMEC Academie

1. Uitbouwen van onze expertise van de doelgroepen; Daarbij gaan wij nog beter aansluiten bij de belevingswereld van de jeugd.
2. Ontsluiten van onze expertise t.b.v. onze stakeholders d.m.v. advisering en ontwikkeling van projecten
3. Investeren in ICT t.b.v. kennismanagement en website maar ook voor ontwikkelen aantrekkelijke leerhulpmiddelen zoals *serious games*.
4. Ontwikkelen ‘leerlijn’ 0-18 jaar rondom actuele thema’s duurzaamheid. Daarbij zoeken wij nadrukkelijk ook de interactie met de jeugd zelf.
5. Ontwikkelen en geven van trainingen voor educatie professionals.
6. Faciliteren van partijen van duurzame initiatieven bij hun educatieve behoefte
7. Organiseren van inspiratiesessies.

ANMEC NatuurMEdiatheek

8. Collectie NatuurMEdiatheek sluit aan bij de actuele duurzaamheidsthema’s van Amsterdam (zoals beschreven op pagina 8) en deze zijn als zodanig ook herkenbaar.
9. De collectie NatuurMEdiatheek verleidt scholen en leerlingen om prioriteit te geven aan het leren over actuele thema’s.
10. ANMEC ontsluit kwalitatief goede programma’s en ondersteuningsmogelijkheden van anderen voor doelgroepen die daaraan behoefte hebben.
11. Voor alle items gekoppeld aan een actuele thema’s hebben we een “hulpmiddel” waarmee op een simpele wijze de ouders/verzorgers betrokken kunnen worden bij het leren voor een duurzame ontwikkeling.

ANMEC organisatie

Financiën en Bedrijfsvoering

Omdat onze kosten voor > 80% vast zijn (huur en personeel) is onze investeringscapaciteit beperkt. Ervaring laat zien dat het realiseren van extra projectinkomsten, ook tot extra personele kosten leidt.

Om onze ontwikkelkosten laag te houden, maken we optimaal gebruik van bestaande effectieve leermiddelen en programma’s en vertalen deze, indien nodig, naar de Amsterdamse situatie.

Om onze investeringsruimte te vergroten gaan wij op zoek naar partners/subsidiënten die bereid zijn een financiële bijdrage te leveren aan:

1. Innovatie Collectie ANMEC NatuurMEdiatheek
2. ICT/ digitale leeromgeving
3. Ontwikkelen educatie programma’s
4. Onderzoek effect op houding & gedrag jeugd n.a.v. Natuur en Duurzaamheid Educatie.

De kennis en ervaring van de nieuwe directeur op het gebied van marketing en efficiënte bedrijfsvoering wordt ingezet om ANMEC tot een flexibele, ondernemende en actiegerichte organisatie te ontwikkelen. De medewerkers hebben in 2017 een Agile training gevolgd, zodat we deze aanpak vanaf 2018 kunnen toepassen.

Communicatie neemt een steeds belangrijke rol in binnen ons werkveld. Tot nu toen zijn deze taken verdeeld over onze medewerkers. Om op dit terrein een professionaliseringslag te kunnen maken realiseren we dat wij een vaste communicatiedeskundige nodig hebben in ons team. Wij onderzoeken hoe we dit budgettair kunnen realiseren.

De ANMEC-adviseurs krijgen allen een nadrukkelijke opdracht om tijd te besteden aan netwerken en acquisitie zodat ANMEC haar expert rol kan blijven vervullen en we onze kennis actief delen.

De organisatie wordt zodanig ingericht dat de adviseurs zich maximaal kunnen focussen op hun primaire taken. De ondersteunende en uitvoerende taken worden uitgevoerd door de andere medewerkers. De formatie van ANMEC heeft minimaal een vaste kern van 6 FTE nodig. De *ANMEC NatuurMEdiatheek* werkt ook met vrijwilligers en voor de activiteiten van de *ANMEC Academie* huren wij ook tijdelijke experts in.

Evalueren

ANMEC streeft ernaar dat onze educatieve programma's en leermiddelen kennis, bewustzijn en waardeontwikkeling verhogen en effect hebben.

Daarom willen we goed volgen wat het resultaat is van onze inspanningen. Voor een deel kunnen we dit zelf door feedback te vragen aan onze klanten. Tegelijkertijd zien wij dat er door allerlei partijen vooral over de jeugd wordt gepraat en besloten en dat deze doelgroep zelden rechtstreeks wordt betrokken bij het ophalen van ideeën en meten van tevredenheid. ANMEC wil daar verandering brengen. Wij gaan daarom ook rechtstreeks bij de jeugd ophalen wat zij van ons vinden en welke ideeën zij hebben.

Actuele informatie over het (lange termijn) effect van leren voor een duurzame ontwikkeling in Amsterdam is niet voorhanden. Wij willen de haalbaarheid van het verzamelen van deze informatie onderzoeken.

Bijlage 1

- Sociaal leren is het leren functioneren van groepen of sociale verbanden, in nieuwe, onverwachte, onzekere en moeilijk te voorspellen omstandigheden. Het is gericht op het oplossen van onvoorziene contextproblemen en wordt gekenmerkt door een optimaal gebruik van het probleemoplossingspotentieel dat in die groep of in dat sociaal verband aanwezig is. Om die reden is het sociaal leren een competentiebenadering en geen deficiëntiebenadering. Het sociaal leren is kritisch reflexief, m.a.w. is gebaseerd op het in vraag stellen van achtergronden en uitgangspunten van de vertrouwde probleemdefinities; het is interactief en communicatief, wat betekent dat maximaal gebruik wordt gemaakt van de dialoog tussen betrokkenen; het is handelings- en ervaringsgericht, of het is gefundeerd in het principe van reflectie-in-actie; en tenslotte is het interdisciplinair, omdat de oplossing van relatief complexe problemen de samenwerking van een diversiteit aan deskundigen veronderstelt.

Sociaal leren heeft dus in eerste instantie te maken met pogingen om problemen op te lossen die zich in de sociale context voordoen.

Stakeholderanalyse

Gemeente Amsterdam

- Afdeling Ruimte en Duurzaamheid
- Team Schooltuinwerk-NME
- Gebiedsmakelaars (22)
- Groenbeheerders
- Wijkmanagers
- Stadsecologen
- Afvalpunten (?)
- Amsterdam Rainproof
- GGD

Amsterdamse NGO organisaties:

- Gezonde stad
- NMT Zuid
- Bond van Volkstuinders
- Parkenoverleg
- IVN Amsterdam
- Pakhuis de Zwijger
- Urgenda

Onderwijsinstellingen

- Kinderopvangorganisaties (dagopvang en naschoolse opvang)
- Schoolbesturen: basisonderwijs of voortgezet onderwijs
- ROC van Amsterdam
- Wellantcollege

Kennisinstellingen

- UvA
- VU
- Hogeschool van Amsterdam
- AMS (Amsterdam Metropole Solutions)

Educatieve organisaties

- Het ABC
- De Smaak te Pakken
- Ecokids
- Natuur is een Feest
- Nemo
- Stichting Wonderwel

Locaties:

- Kinderboerderijen (19)
- Stadsboerderijen (BoerderijEducatie, Tuinen van West)
- Schooltuinen (13)
- Natuurspeeltoerren (Woeste Westen, Jeugdland, Natureluur, Fun Forest, SPIN)
- Heemtuinen (Wiedijk, Slatuinen, Amstelpark)
- Wijkcentra (Gouden Reaal,
- Groene buurtorganisaties (Ubuntu, I can change the world, Voedseltuin IJplein, Oostindisch Groen, etc)
- Stadsparken (vriendenverenigingen)
- Volkstuinparken (met Bond van Volkstuinders)
- De Ceuve!
- Terragon (Tuinen van West)
- Artis
- De Hortus Botanicus
- De Hortus VU
- Bijenpark (Osdorp)
- Woningcorporaties (Eigen Haard, De Key, Ymere, Stadgenoot)

Natuurlijke gebieden

- Oeverlanden (Stadsdeel Nieuw-West)
- Amsterdamse Bos (Ruimte en Duurzaamheid)
- Diemberbos/Diemervijfhoek (Staatsbosbeheer)
- De Bretten (deels Landschap Noord-Holland)
- Het Twiske (Recreatie Noord-Holland)
- Polder IJdoorn (NatuurMonumenten)

Coöperaties

- The Knowledge Mile
- Empowerment Coop (Annet van Hoorn)
- Green Business Club
- Wij Krijgen Kippen
- Platform Eetbaar Amsterdam
- De Waag Society